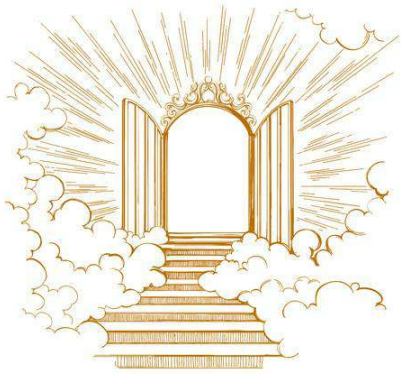

1 и 2 Петрово
Юда

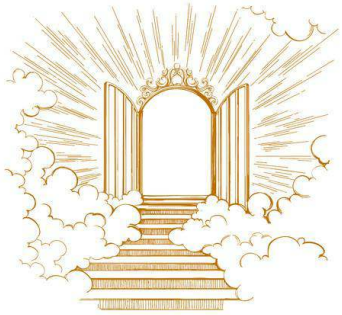
Практично небесно мислене

12 материала за индивидуално
или групово изучаване
с бележки за водещия

Каролин Найстром

Български християнски
студентски съюз

2025

Съдържание

Извличане на максимума от 1 и 2 Петрово и Юда.....5
1. Чужденци в света (1 Петрово 1:1-12).....9
2. Призовани да бъдем различни (1 Петрово 1:13-25).....11
3. Искам ли да порасна? (1 Петрово 2:1-12).....13
4. По Неговите стъпки (1 Петрово 2:13—3:7).....15
5. Ако живея правилно, защо боли толкова много? (1 Петрово 3:8-22).....17
6. Християни в риск (1 Петрово 4).....19
7. Грижи в трудни времена (1 Петрово 5).....22
8. Дългият път към Дома (2 Петрово 1:1-11).....24
9. Ако трябва да умра... (2 Петрово 1:12-21).....26
10. Кого да следвам? (2 Петрово 2).....28
11. Следващият огън (2 Петрово 3).....31
12. Изкривената съдба на изкривената вяра (Юда).....33
Бележки на водещия.....35

Как да извлечем максимума от 1 и 2 Петрово, и Юда

Било несигурно време за християните в Римската империя. През 68 г. сл. Хр. император Нерон се вижда заобиколен от политически врагове и избира лесния изход: самоубийство. През следващата година трима императори бързо се сменят на трона, но никой от тях не успява да задържи властта. Така, през 69 г., войските обявяват военния лидер Веспасиан за император и гарантират, че ще остане на престола.

Веспасиан ненавижда евреите и приравнява християните с тях. Още преди да стане император, неговата цел е била да унищожи Юдея и да я заличи от картата. Като император, той изпраща най-големия си син, Тит, да довърши задачата. Тит обсажда Йерусалим в продължение на три месеца. После затяга хватката. Войските сриват сградите до основи. Храмът се превръща в купчина камъни. Йерусалим пада. Евреите и християните стават римски пленници.

Последиците от тази катастрофа разтърсват цялата Римска империя, смесвайки се с общото преследване на „атеистите“ (хора, които отказват да се покланят на римските богове), което Нерон е започнал. Християните навсякъде страдат. Те са прогонени от домовете си, депортирани към външните граници на империята, забранено им е да се покланят открито и, още по-лошо, разцепени са от вътрешни доктринални спорове.

Възможно е апостол Павел да е бил мъченически убит по времето на Нерон. Петър също е бил мъчен – според преданието, разпнат с главата надолу, защото се е чувствал недостоен да умре по същия начин като своя Господ. Бил мрачен сезон за християните.

Как можели да издържат?

Посланията

Петър и Юда, чрез Божието вдъхновение, предусетили настъпващия мрак. Ако консервативните учени са прави, първото послание на Петър може да се датира около 64 г. сл. Хр., вероятно написано от град Рим — който Петър нарича „Вавилон“ в 5:13. Второто послание на Петър се отнася с признателност към писмата на Павел в 3:15-16, но не съдържа никаква улика, че Павел е мъртъв. От

друга страна, Петър изглежда предвижда собствената си смърт — скоро (виж 2 Петрово 1:13-14). Следователно учените датират това послание също през 60-те години, но по-близо до края на десетилетието. Юда, полубратът на Исус Христос, пише по същото време. Всъщност голяма част от информацията в Юда се намира и във 2 Петрово 2. И трите послания имат за цел да подготвят християните за трудности.

Но това не са мрачни послания. Те са изпълнени с надежда и практични съвети за това как да устоим. Те ни учат да балансираме свят живот с правилно учение, да развиваме духовния си растеж, да работим в рамките на съществуващите властови структури и да се грижим един за друг.

Тези послания не ни казват как да избягаме от страданието, а как да го очакваме. Те ни показват, че сред страданията можем да се наслаждаваме на общението си с другите вярващи и да гледаме напред към новото небе и новата земя, „дом на правдата“, където болката ще има край.

Тези послания, изпратени с пророческа любов към християните от първи век, все още живеят днес. Те са компас за нашия собствен мрачен път.

Предложения за индивидуално изучаване

1. Когато започвате всяко изучаване, молете се Бог да ви говори чрез Своето Слово.

2. Прочетете въведението към изучаването и отговорете на въпроса за личен размисъл или упражнение. Това е предназначено да ви помогне да се фокусирате върху Бога и върху темата на изучаването.

3. Всяко изучаване разглежда конкретен текст – така че да можете да навлезете в значението, което автора придава в този контекст. Прочетете и препрочетете откъса, който ще изучавате. Ако това е книга, ще бъде полезно да прочетете цялата книга преди първото изучаване. Подгответе въпросите си, използвайки същите изрази и думи от превода на Библията, който смятате да използвате.

4. Това е индуктивно библейско изучаване, предназначено да ви помогне сами да откриете какво казва Писанието. Изучаването включва три вида въпроси. *Въпроси за наблюдение* питат за основни факти: кой, какво, кога, къде и как. *Въпроси за тълкуване* навлизат в значението на текста. *Въпроси за приложение* ви помагат да откриете какви са импликациите на текста за израстването в Христос. Тези три ключа отключват съкровищата на Писанието.

Запишете отговорите си на въпросите в личен дневник. Писането може да доведе до яснота и по-дълбоко разбиране както за вас самите, така и за Божието Слово.

5. Може да е полезно да имате под ръка библейски речник. Използвайте го, за да потърсите непознати думи, имена или места.

6. Използвайте предложената молитва, за да ви води в благодарност към Бога за това, което сте научили, и да се помолите за приложенията, които са дошли в ума ви.

7. Може да искате да преминете към предложението в раздела „Сега или по-късно“, или пък да използвате тази идея за следващото си изучаване.

Предложения за групово изучаване

1. Елате на група подготвени. Следвайте предложенията за индивидуално изучаване, споменати по-горе. Ще откриете, че внимателната подготовка значително ще обогати времето, прекарано в груповата дискусия.

2. Бъдете готови да участвате в дискусията. Лидерът на вашата група не би трябвало и не бива да изнася лекции. Вместо това той или тя ще трябва да насърчава членовете на групата да обсъждат наученото. Лидерът ще задава въпросите, които се намират тук.

3. Придържайте се към темата, която се обсъжда. Отговорите ви трябва да се основават на стиховете, които са във фокуса на дискусията, а не на външни авторитети като коментари или лектори. Тези изучавания се фокусират върху конкретен пасаж от Писанията. Само в редки случаи трябва да се позовавате на други части на Библията. Това позволява на всеки да участва еднакво задълбочено с останалите участници в изучаването.

4. Бъдете чувствителни и уважителни към останалите членове на групата. Слушайте внимателно, когато те описват какво са научили. Може да бъдете изненадани от техните прозрения! Всеки въпрос предполага различни отговори. Много въпроси нямат „правилни“ отговори, особено въпроси, които са насочени към смисъла или приложението. Вместо това въпросите ни подтикват да изследваме откъса по-задълбочено. Когато е възможно, свържете това, което казвате, с коментарите на другите. Освен това, бъдете подкрепящи, когато можете. Това ще насърчи по-срамежливите членове на групата да участват.

5. Внимавайте да не доминирате в дискусията. Понякога сме толкова нетърпеливи да изразим своите мисли, че оставяме твърде малко възможности на другите да отговорят. При всички положения участвайте! Но дайте възможност и на другите да участват.

6. Очаквайте Бог да ви научи чрез текста, който се обсъжда, и чрез другите членове на групата. Молете се да имате приятно и полезно време заедно, но също така да откриете начини да действате индивидуално и/или като група в резултат на изучаването.

7. Запомнете, че всичко, което се казва в групата, се счита за конфиденциално и не трябва да се обсъжда извън групата, освен ако не е дадено изрично разрешение за това.

8. Ако вие сте лидер на групата, ще намерите допълнителни предложения в края на ръководството.

1. Чужденци в света

1 Петрово 1:1–12

Всички сме изпитвали моменти, когато не се вписваме: появяваме се на социално събитие прекалено официално или прекалено неофициално облечени, не знаем езика, който се говори около нас, намираме се в среда като малцинство по раса или пол, имаме единственото различно мнение по разгорещено дебатирана тема. Но зад тези неудобни и болезнени моменти понякога се крие по-дълбокото усещане, че може би не принадлежим никъде – наистина.

Обсъждане в групата

Споделете случай, когато сте се чувствали не на място – като чужденец, който не принадлежи.

Лично размишление

Ако знаехте, че предстои да влезете в трудни обстоятелства, които ще изпитат вашата вяра, как бихте се подготвили?

Ранните християни са били подложени на много форми на изолация. Макар че тяхната вяра произлиза от юдаизма, евреите ги отхвърлят, защото християните виждат Исус като Месия. Римляните в крайна сметка използват християните като изкупителни жертви, обвинявайки ги за различни политически бедствия.

А езичниците смятат християните за атеисти, защото настояват да се покланят само на един Бог. В този контекст Петър предлага на страдащите християни от първи век (и на нас) различен вид принадлежност.

Прочетете 1 Петрово 1:1-12.

1. Представете си, че сте един от ранните християни, получаващи писмото на Петър. След като видите този начален раздел, какво би ви мотивирало да продължите да четете?

2. Изучете описанието на хората, които предстои да получат писмото на Петър (стихове 1-2). Как неговото описание им помага да разберат защо са „чужденци в света“?

3. Как въведението към писмото на Петър ви помага да оцените трите Личности на Бога?

4. Петър казва, че Бог е дал на хората „ново раждане“. Какво според него произтича от това ново раждане (стихове 3-5)?

5. В стих 6 Петър казва: „Сега за малко време може да се наложи да страдате от различни изпитания.“ Ако чуете подобно послание, каква информация от този параграф би ви помогнала да преминете през страданието (стихове 3-9)?

6. Как бъдещето, описано от Петър, ви дава надежда в собствената ви ситуация?

7. Какво смята Петър за истинска вяра (стихове 7-9)?

8. Петър хвали своите читатели, защото те вярвали в Исус и Го обичали — въпреки че не са го виждали (стих 8). Какви въпроси, според вас, се налага да преодолеят хората днес, тъй като и те не са виждали лично Исус?

9. Кога сте „видели“ Исус (чрез човек или събитие) по начин, който е засилил вашата вяра?

10. По какви различни пътища е достигнала вестта за спасението до читателите на писмото на Петър (стихове 10-12)?

11. По какви начини християните са специални — дори в сравнение със старозаветните пророци и ангелите?

12. Петър многократно споменава новото раждане, или спасението, като основна разлика между християните и света. Какви напрежения сте изпитали заради тази разлика?

13. Как Божият дар на спасение ви помага да се справите с тези напрежения?

Благодарете на Бога, че Му принадлежите и че имате вечен дом с Него и Неговия народ. Ако все още не сте част от Божието семейство, помолете Го (ако можете), да продължи да ви показва пътя.

Сега или по-късно

Прегледайте някои от хората, които ви дойдоха наум, докато обмисляхте въпрос 9 — хора, които са засилили вашата вяра. Напишете писмо на благодарност до един от тях. Ако това не е възможно, напишете молитва на благодарност към Бога за влиянието на този човек в живота ви.

Страданието и радостта се преплитат в този раздел от писмото на Петър — както често се случва и в нашия собствен живот. Обмислете хората и събитията, които са ви донесли болка; също така обмислете източниците, които са ви донесли радост. (Странно е, че понякога те са едни и същи.) В молитва споделете всичко това със своя любящ Бог, Който разбира тази смесица много по-добре от нас.

Прочетете отново 1 Петрово 1:8-9. Размишлявайте върху любовта и радостта, както ги описва Петър. Благодарете на Бога, че ни предлага радост, която не може да бъде намалена от земните събития. След това, доколкото можете, ѝ се насладете!

2. Призовани да бъдем различни

1 Петрово 1:13–25

Да бъдем християни ни оформя – понякога по изненадващи начини. Откриваме сили, които Бог ни е дал, и ги използваме по начини, които не сме могли да си представим. Но също така откриваме своите слабости и научаваме колко болезнено е усилието да преодолеем греховете си. Бог призовава народа си да бъде различен: различен от това, което биха били, ако не вярваха в Исус, и различен от невярващите около тях.

Обсъждане в групата

Какви изненадващи сили (или слабости) сте открили в себе си като част от вашето християнско израстване?

Лично размишление

Помислете за християнин (жив или починал), на когото се възхищавате. По какви начини този човек е практикувал свят живот? Молете се, благодарейки на Бога за неговото или нейното влияние във вашия живот.

Петър започва този раздел от писмото си с призива: „Пригответе умовете си за действие.“

Прочетете 1 Петрово 1:13-25.

1. Какви умствени и физически действия трябва да предприеме последователят на Христос?
2. Петър изброява няколко начина, по които последователите на Исус трябва да откликнат на неговия дар на спасение. Опишете по-подробно всяка от тези реакции (стихове 13-16).
3. Изберете една от тези реакции. Ако трябваше да я поставите на челно място сред своите приоритети, какви промени бихте направили в живота си?
4. В стих 15 се казва: „Бъдете святи във всичко, което правите.“ Как едно искрено усилие да бъдете святи според Божиите стандарти може да подобри взаимоотношенията ви с близките хора?

В какви ситуации това може да ви направи, както казва стих 17, „като чужденец“?

5. Защо Петър ни казва, че трябва да живеем в „благоговеен страх“ (стих 17)?

6. Какви събития от миналото биха помогнали на получателите на писмото на Петър да оценят Божията грижа за тях (стихове 18-21)?

7. Как условията, които Петър описва в стихове 21-25, могат да насърчат искрената любов между християните?

8. Когато говори за взаимоотношенията на християнина, Петър прави контраст между „любов към братята“ и това да бъдеш „чужденец в света“ (виж стихове 1, 17 и 22). Кога сте се чувствали защитени от семейна любов сред вярващите?

9. Какви контрасти виждате в стихове 21-25 между временното и вечното?

10. Петър свързва Божието слово със спасението и новото раждане. (Сравнете стихове 10, 12, 23 и 25.) Какво според вас има предвид Петър, когато казва, че това Слово е „вечно“ и „остава завинаги“?

11. Читателите на писмото на Петър са научили за Божия дар на спасение, защото им е бил проповядван. Как вие сте научили за него?

12. Ако трябваше да обясните на някого стойността на новото раждане във вашия живот, какво бихте искали този човек да знае?

Молете се за един човек, когото бихте искали да въведете в Христос — и помолете Исус да ви даде тази възможност.

Сега или по-късно

Исус даде стандарт за свят живот със следното обобщение на закона: „Възлюби Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, с цялата си душа, с целия си ум и с всичката си сила… [и] възлюби ближния си като себе си“ (Марк 12:30-31).

В молитвено мълчание помолете Бога да ви покаже начините, по които не изразявате любов към Него с цялото си същество. След това Го помолете да ви покаже хората, които не обичате толкова, колкото обичате себе си. Изповядайте пред Бога конкретните си грешки в любовта според Неговите святи принципи.

Запишете бързо списък със задачите си за днес (или утре). Как бихте могли да започнете да ги изпълнявате с целта „бъдете святи във всичко, което правите“ (1 Петрово 1:15)?

3. Искам ли да порасна?

1 Петрово 2:1–12

— Би ли ме изпратила на училище? — попита хитро Питър.
— Да.
— А след това — в офис?
— Предполагам, че да.
— Скоро трябва да стана мъж?
— Много скоро.
— Не искам да ходя на училище и да уча сериозни неща — каза той развълнувано. — Не искам да бъда мъж. О, майко на Уенди, ами ако се събудя и усетя, че имам брада?
— Питър — каза Уенди утешително, — ще те обичам и с брада.

Госпожа Дарлинг протегна ръце към него, но той я отблъсна.
*— Стой далеч, госпожо. Никой няма да ме хване и да ме направи мъж.**

Обсъждане в групата

Кога сте пожелавали, макар и за момент, да не сте възрастен?

Лично размишление

Какви хора и събития Бог е използвал, за да ви насочи към зрелост? Направете списък или създайте времева линия.

Доколкото можете, припомнете си тези събития и благодарете на Бога за онова, което се е случило тогава.

Апостол Петър започва този раздел от писмото си, настоявайки читателите му да „пораснат в своето спасение“.

Прочетете 1 Петрово 2:1-12.

1. Какви характеристики на духовната зрялост откривате в този пасаж?
2. Петър говори тук за два аспекта на християнския растеж: индивидуален и общностен. Как петте вътрешни гряха, споменати в стих 1, могат да навредят на взаимоотношенията ни с други вярващи?

   Кога сте виждали подобен вид вреда?

3. Какво ни подсказва метафората в стихове 2-3 относно начина, по който трябва да развиваме духовния си растеж?

4. Как вярата или неверието влияят върху начина, по който човек разбира Исус, живия Камък (стихове 4-8)?

   Какви са някои от последствията на тези различни гледни точки?

5. Какво бихте очаквали да видите в човек, който е подражавал на Исус и е станал „жив камък“?

6. Какви причини имат хората тук да възхваляват Бога (стихове 9-10)?

7. Когато се вгледате внимателно в стих 9, помислете за християните, които познавате. Какви стъпки можете да предприемете в тези християнски общности, за да отговаряте на това описание?

8. Какви вътрешни и външни борби виждате в стихове 11-12?

9. Стих 11 повтаря вече познатата тема в 1 Петрово – че християните са пришълци и чужденци в света. Как живота според описаното в стих 9 може да доведе до отчуждаване на християнина от света?

10. The New Bible Commentary интерпретира стих 12 „денят [когато Бог ни посети]“ като „денят, в който Бог ще посети земята и ще изследва сърцата на хората в съд.“** Ако това се случи във вашия живот, какви доказателства бихте искали Бог да намери за вашия духовен растеж?

11. Как този пасаж може да ви помогне да преодолеете склонността да бъдете духовен Питър Пан?

Молете се, благодарейки на Бога за конкретните сили, които Той е въвел в живота ви, за да ви насочи към духовна зрялост. Помолете Го да ви подготви още повече за времето, когато ще Го срещнете лице в лице.

Сега или по-късно

Погледнете молитвено към духовната зрялост, както я описва Петър в своето писмо. Сравнете я с няколко области от живота си и оценете своя напредък. Там, където е необходимо, поставете си духовни цели, като запишете дата, на която ще прегледате своите записки и ще оцените как напредвате.

Следните въпроси могат да ви помогнат да насочите своите мисли и молитви:

Злобата, измамата, лицемерието, завистта и клеветата ме спират да раста в духовна зрялост (стих 1). Трябва да ги премахна от живота си чрез.....

Бог ме призовава към духовна зрялост, като ме съединява с други християни като „духовен дом“ (стих 5), „царско свещенство“ и „свят народ“ (стих 9). Трябва да работя върху тази духовна връзка с другите християни чрез.....

Християнската зрялост означава, че никога не съм напълно у дома в този свят. Аз съм пришълец и чужденец (стих 11) и искам да живея по начин, който ще накара дори невярващите да „прославят Бога в деня, когато ни посети“ (стих 12). Ще изразя своя чужд статут в този свят чрез.....

*James M. Barrie, *Peter Pan* (New York: Charles Scribner's Sons, 1911), p. 228.
**D. Guthrie et al., eds., *The New Bible Commentary* (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1970), p. 124.

4. По Неговите стъпки

1 Петрово 2:13–3:7

В края на 1800-те години Чарлз Шелдън написва роман, наречен *По Неговите стъпки*, за умиращ скитник, който се среща с преподобния Хенри Максуел и неговото събрание. Чрез опита си със скитника тази общност от вярващи започва да вижда покорното страдание на Исус и какво означава да ходят „по Неговите стъпки“.

Обсъждане в групата

Ако трябваше да оцените естествената си склонност към покорство по скала от едно до десет, къде бихте се поставили и защо? (Едно е покрита с кал изтривалка, а десет – размахващ знаме борец.)

Лично размишление

Докато се опитвате да следвате стъпките на Исус, какво ценете в този начин на живот?

Какво ви е трудно при ходенето по Неговите стъпки?

Покорството не идва отвътре лесно на никого от нас, но Петър го смята за важно — и посочва Исус Христос като пример.

Прочетете 1 Петрово 2:13—3:7.

1. Намерете няколко примера за покорство в този пасаж. Какво е трудно при всеки от тях?
2. Според Петър, защо християните трябва да се отнасят с уважение към своите управници (2:13-15)?
3. Как ученията от 2:16-17 могат да ви предпазят от това да станете „кална изтривалка“ пред властите?
4. Какви връзки посочва текстът между страданието на Христос и покорството на християните в ситуацията на робство (2:18-21)?
5. Какви бяха последиците от страданието на Христос (2:22-25)?

6. В стих 23 се казва, че в Своето страдание Исус *„повери Себе Си на Този, който съди справедливо.“* Как подобно доверие в Бога би могло да ви помогне да се покорите на необходимото страдание в собствения си живот?

7. Бавно и молитвено препрочетете думите от стих 24, като замените местоименията със своето име. По какви конкретни начини сте видели Христовото дело да се проявява във вашия собствен опит?

8. В общество, където жените са оценявани едва малко над робите, какво може да откриете като „прогресивно“ в брачните принципи на Петър в 3:1-7?

9. Какви причини дава Петър за действия според тези принципи?

10. Да вървиш „по Неговите стъпки“ често води до покорство — и дори до страдание. Въпреки тези трудности, защо бихте избрали този път?

11. Коя е една област в обозримото бъдеще, в която можете да практикувате Христоподобно покорство и как бихте го направили?

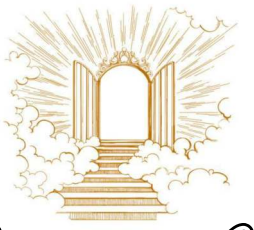
Молете се, разговаряйки с Бога за радостта и предизвикателството на ходенето по следите на Исус.

Сега или по-късно

Намирането на баланс между отговорното действие за здравословна промяна и покорството към властта е постоянна дилема за християнина, който иска да следва този пасаж. Как можете да съчетаете тези два аспекта? (В какви ситуации бихте действали? В какъв момент бихте се покорили?)

Обмислете какво трябва да кажете и направите:

- Относно гражданското управление;
- В работата или училището;
- В брака или други взаимоотношения.

5. Ако живея правилно, защо боли толкова много?

1 Петрово 3:8–22

Често приемаме, че между праведен живот и лек живот има пряка връзка. Когато всичко върви гладко, го възприемаме като потвърждение на правилния ни път. Но когато страданието ни застигне, тази предпоставка се превръща в неизказано обвинение. Започваме да се питаме какво сме направили грешно или, обратното, чувстваме, че Бог ни е измамил, сякаш ни дължи отплата за нашето добро поведение.

Обсъждане в групата

Лоши неща се случват на добри хора — понякога точно защото вършат това, което е правилно и добро. Защо?

Лично размишление

Кога вие (или някой близък до вас) сте страдали заради това, че сте направили онова, което смятате за правилно?

Молитвено прегледайте тази ситуация, като първо изследвате собствените си мотиви и действия. След това, в молитва, предайте цялото събитие на Божиите грижи и Го помолете да ви даде по-дълбоко разбиране чрез това изучаване.

Петър не обещава лесен живот. Понякога страданието идва — независимо дали сме го заслужили. Дойде и за Исус.

Прочетете 1 Петрово 3:8-22.

1. Какви описания на праведен живот и на страдание откривате в този пасаж?
2. Прегледайте стихове 8-12. Намерете колкото се може повече фрази, които описват какъв трябва да бъде и какво трябва да прави един християнин.
3. Какви причини посочва Петър за живеене по този начин?
4. Какво намирате за трудно в начина на живот, описан в стихове 8-12?

   Какво намирате за привлекателно в този начин на живот?

5. Петър знае, че въпреки благочестивия живот, християните могат да срещнат трудности. Какъв съвет дава Петър за справяне със страданието (стихове 13-17)?

6. Как почитането на Христос като Господ, както заповядва стих 15, може да ви помогне да издържите страданието?

7. Защо невярващите биха били склонни да изслушат причини за надежда от човек, който живее според описаното от Петър (стихове 15-17)?

8. Стих 18 представлява кратко описание на делото и целта на Христос. Какво можете да разберете от този стих относно причината, поради която Исус е дошъл, и какво е постигнал?

9. Как страданието на Христос е подобно на това, което християните могат да очакват?

10. Изучете обърквашата информация в стихове 19-20. Какво е вашето най-добро обяснение за нейното значение?

11. Защо християните се кръщават (виж стихове 21-22)?

12. Светът често е несправедлив. Спомнете си някои от вашите минали или настоящи страдания. В контекста на тези страдания, как образът на Христос, представен в този пасаж, може да ви донесе надежда?

Молете се, благодарейки на Бога за Исус, Който страда за нас, и за Неговото присъствие с вас в собствените ви страдания.

Сега или по-късно

Размишлявайте върху три раздела от този пасаж:

- 1 Петрово 3:8-9
- 1 Петрово 3:10-12
- 1 Петрово 3:18

Намерете спокойно място без разсейвания и се потопете в един пасаж наведнъж. Концентрирайте се върху него и поканете Божия Дух да направи тези думи от писмото на Петър живи във вас.

Помолете Бог да ви посочи важни фрази и да изясни тяхното значение в ума ви.

Помолете Го да ви покаже конкретни начини, чрез които да приведете живота си в съответствие с учението в пасажа.

Използвайте текста като основа за молитва.

6. Християни в риск

1 Петрово 4

Преследването е част от живота на християните по света. В Китай християнски лидери са окачени на тавана с тежести, прикрепени към крайниците им, за да засилят болката им. В Афганистан дванадесет християнски служители в социалното подпомагане са изправени на съд, заплашени със смърт заради обвинения в „прозелитизъм“ сред мюсюлманските бежанци. В Нигерия християнски църкви са опожарявани от разгневени тълпи.

Обсъждане в групата

Ако вие бяхте обект на преследвания като изброените по-горе, как бихте искали да реагирате? Какви въпроси бихте задали на Бога? Каква помощ бихте искали да получите от своите братя и сестри християни? Направете някои записки заедно, които ще използвате в края на изучаването.

Лично размишление

Когато научавате за християни, които страдат заради вярата си, какви въпроси ви идват наум? Направете списък. (Ще го използвате в края на това изучаване.)

Когато пише своето писмо, Петър предполага, че *„краят на всичко е наближил“* (4:7) и знае, че неговите християнски читатели са изложени на риск — риск да се отклонят от високите стандарти на живот, които Исус е поставил за Своите последователи, както и риск за дълбоки и лични страдания заради своята вяра.

Прочетете 1 Петрово 4:1-11.

1. Стих 1 насочва вниманието към нашето отношение. Какви нагласи според този глава трябва да възприемат християните, изложени на риск?

2. Според началния параграф на Петър, по какво се различава християнинът от езичника (стихове 1-6)? (Обърнете внимание както на действията, така и на нагласите.)

3. The New Bible Commentary интерпретира стих 1 като израз на символична връзка между страданието на Христос и хората, които приемат Неговата смърт за изкупление на своите грехове. В светлината на стих 2, кои са

някои практически начини, чрез които християните могат да живеят тази символична връзка с Исус?

4. Понякога съмненията ни измъчват: „Каква е ползата от твоята християнска вяра? Бог не те защитава. Когато настъпи твоето време, ще умреш като всички останали.“ Как информацията в стихове 4-6 може да ни помогне да се справим с тези съмнения?

5. Обърнете внимание на началните думи на Петър в стих 7: *„Краят на всичко е наближил.“* Каква емоционална реакция според вас тези думи са предизвикали у неговите читатели?

   Как ви карат да се чувствате? Защо?

6. Какви конкретни инструкции дава Петър на страдащите християни, които осъзнават, че краят на всичко наближава (стихове 7-11)?

7. Каква е духовната и практическата стойност на тези инструкции?

8. В стих 11 се говори за две форми на лидерство в ранната църква: тези, които говорят (учат), и тези, които служат. Как според това описание целта на църковното лидерство би могла да предотврати злоупотребата с власт сред християните?

9. Прочетете 1 Петрово 4:12-19. Според тези стихове кои са правилните и неправилните начини, по които християнин може да страда?

10. Терминът *християнин* се използва само три пъти в Новия Завет – тук и в Деяния 11:26 и 26:28. Използван от външни хора, думата вероятно е била термин на презрение, но за вярващите е означавала „осиновен в семейството на Христос“. Защо християнинът може да очаква понякога да страда заради това име?

11. Как стих 19 може да бъде едновременно утеха и предизвикателство за християнина, който страда заради вярата си?

12. Върнете се към въпросите, които сте записали по време на груповата дискусия или личния размисъл. Как ученията на Петър ви помагат да се справите с тези въпроси?

Молете се, като помолите Бога да ви помогне да „продължавате да вършите добро“ независимо от обстоятелствата, които предстоят.

Сега или по-късно

Прегледайте вестници или гледайте новините, за да откриете събития, които могат да доведат до страдание за християните. Молете се за вашите братя и сестри там.

Обмислете възможността да пишете до национални или международни власти, изразявайки своята подкрепа за религиозната свобода и настоявайки за облекчение на християните, които са затворени или страдат заради вярата си. Ако знаете конкретни имена и местоположения на преследвани християни, бъдете колкото можете по-конкретни.

Гражданите на САЩ могат да се свържат с техните национални представители чрез Интернет на <www.senate.gov> и <www.house.gov> или да пишат на президента на адрес:
The White House
1600 Pennsylvania Ave.
Washington, DC 20500

Международните читатели могат да пишат до:
Secretary General
United Nations
United Nations Plaza
New York, NY 10017

9. Грижи в трудни времена

1 Петрово 5

Взаимоотношенията внасят цветове в живота. Хората добавят искри и огън към нашето съществуване. Някои от тези искри са назъбеното червено на противоречието. Някои са подреденото черно и бяло на властовите структури. А други са удобното кехлибарено сияние на приятелството.

Обсъждане в групата

Опишете едно от най-трудните взаимоотношения в миналото си. След това опишете едно от най-ценните си взаимоотношения и какво го прави ценно.

Лично размишление

Направете мисловен преглед на настоящите си взаимоотношения. Кое е едно от най-трудните в момента? Какво го прави трудно? Кое настоящо взаимоотношение цените най-много? Защо?

В молитва поканете Бог в тези взаимоотношения, като Го молите за помощ там, където се нуждаете, и Му благодарите за онези, които цените най-много.

Когато Петър завършва първото си писмо, което често насочва вниманието към страданието, той не казва на своите читатели да избягат в изолация – било то духовна или буквална на някой планински връх. Вместо това той насочва вниманието им към взаимоотношенията и казва: „Ето как да се грижите един за друг.“

Прочетете 1 Петрово 5.

1. Какви различни взаимоотношения виждате в тази глава?
2. Петър говори в стих 1 на своите събратя-старейшини. По какви начини Петър се вижда като подобен на старейшините, на които пише (стихове 1-4)?
3. Ако трябваше да използвате стихове 1-4, за да съставите личностен профил на църковен старейшина, какво бихте включили?
4. Какво бихте включили в длъжностната характеристика на старейшина?

5. Кога последно изказахте добра дума или благодарност на човек, който е бил към вас в ролята на духовен старейшина?
6. На какви различни типове хора или групи трябва християните обикновено да откликват (стихове 5-11)?
7. Какви инструкции дава Петър на страдащите християни в стихове 5-9?
8. Какви причини дава Петър за следване на тези заповеди?
9. Божието Слово ни говори по различни начини. Кое в инструкциите на Петър (стихове 5-11) ви прави впечатление като радост, утеха или предупреждение?
10. В тази глава Петър посочва три сили, които влияят върху живота ни: други християни, Сатана и самият Бог. Как бихте обобщили подходящия отклик на всяка от тях?
11. Намерете колкото се може повече фрази, които описват взаимоотношенията на Петър и неговите инструкции за взаимоотношенията между читателите му (стихове 12-14).
12. Дори в последната глава на своето писмо Петър три пъти споменава темата за страданието. Но въпреки възможността за страдание, Петър инструктира своите читатели в стих 12 да „стоят твърдо“ в Божията благодат. Как ученията на Петър относно взаимоотношенията в тази глава могат да ви помогнат да „стоите твърдо“ във вашата собствена вяра?

Молете се, благодарейки на Бога за взаимоотношението, което Той ви предлага със Себе Си.

Сега или по-късно

Прегледайте взаимоотношенията си, както сте ги очертали в груповата дискусия или личния размисъл. Какво откривате в тази глава, което може да донесе духовно изцеление на едно от вашите по-трудни взаимоотношения?

Молете се Бог да направи необходимите промени във вас, след което предприемете поне една стъпка към изцелението на това взаимоотношение.

Препрочетете тази глава, търсейки едно или повече изречения, които могат да бъдат Божието слово за вас. Приемете ги с благодарност. Изразете своята признателност или своите решения пред любящия Бог.

Прочетете стихове 10-11 като молитва за благословение, като поставите името на човек, за когото се молите.

8. Дългият път към Дома

2 Петрово 1:1–11

Какъв е пътят към Небето? Чрез правилно познаване на християнските доктрини? Или чрез благочестив живот? Чрез вяра в дара на спасението от Христос? Или чрез дела според Неговите цели и принципи? Чрез Божия призив към нас да бъдем Негови? Или чрез нашата собствена издръжливост с Бога до деня, когато умрем? Сериозни въпроси. И с тях Петър започва второто си писмо.

Обсъждане в групата

Писанието не ни дава много конкретна информация за Небето, може би за да ни позволи да развием творческо въображение, докато го очакваме. Кои са някои от вашите любими представи за Небето?

Лично размишление

Понякога чуваме извинението: „Бъди търпелив с мен. Бог още не е завършил работата си в мен.“ Какво според вас Бог работи, за да постигне във вас, докато ви подготвя за вечността с Него?

След като преди това е написал писмо, което подготвя читателите му да очакват страданието като част от този живот, Петър сега пише второ писмо. Този път той насочва вниманието към края на живота: нашата вечна награда — независимо дали идва при смъртта ни или при завръщането на Христос.

Прочетете 2 Петрово 1:1-11.

1. Петър започва второто си писмо, като казва, че Бог *„ни е дал всичко необходимо за живот и благочестие“* (стих 3). Как изглежда благочестието според тези стихове?

2. Какво ни казват стихове 1-2 за автора и читателите на това писмо, както и за взаимоотношението между тях?

3. В стихове 1-2 ни се казва, че ще получим даровете на вярата, благодатта и мира чрез Христовата правда и познанието на Бога. Как вашето духовно благополучие зависи както от Христовата правда, така и от вашето познание на Бога?

4. Стих 3 понякога се нарича ключът към второто писмо на Петър. Какво бихте очаквали да намерите в книга с този стих като въведение?

5. Стих 3 говори както за познание, така и за свят живот като част от християнския живот. Помислете за баланса между познание на Исус и свят живот, който сте виждали у християните. Какво се случва, ако едната или другата област е слаба?

6. Какво дават силата и обещанията на Христос на тези, които Го приемат (стихове 1-4)?

7. Петър пише в стих 4, че поради Божиите обещания християните *„може да участват в божествената природа и да избягат от покварата в света“*. Какво очаква той вярващите да направят, за да развиват свят живот (стихове 5-7)?

8. Как познанието на Исус и благочестивият живот са свързани един с друг (стихове 8-9)?

9. Изберете едно от християнските качества, споменати в стихове 5-7, което бихте искали да стане по-изявено във вашия живот. Ако го практикувате по-усърдно, как би ви помогнало да избегнете замърсяването от злите влияния около вас?

   Как би допълнило вашето познаване на Исус Христос?

10. Какво според вас означава човек да бъде призван и избран от Бога (стихове 10-11)?

11. Какъв е нормалният ефект от този призив и избор върху живота и бъдещето на човека?

12. Стих 3 казва, че божествената сила на Исус ни е дала всичко необходимо за благочестие тук и за вечен живот. Ако трябваше да се опрете по-пълно на тази сила, която Исус прави достъпна за вас, какви промени бихте искали да видите в себе си?

Доколкото можете, си представете себе си във „вечното царство на нашия Господ и Спасител Исус Христос“ (стих 11). Благодарете на Бога за това бъдеще, което Той подготвя за вас дори сега. Помолете Го да подготви и вас за това време.

Сега или по-късно

Стих 3 казва, че Бог ни е дал *„всичко необходимо“*, за да ни отведе по дългия път към нашия вечен дом с Него. Отделете време, за да изброите някои от тези нужди, които Бог е удовлетворил:

- Размислете за жертвата на Исус за вас.
- Спомнете си как за първи път научихте за любовта на Христос.
- Осъзнайте привличащата сила на Светия Дух, Който ви е довел до вяра.
- Помислете как Бог е развил вашия характер чрез болезнени и радостни събития в живота ви.

Създайте страница или две записки в дневник, които отразяват как Божият дар „всичко необходимо“ се е проявил във вашия живот. След това благодарете на Бога за това дело, което Той извършва във вас.

9. Ако трябва да умра...

2 Петрово 1:12–21

Джо Бейли беше благочестив християнин, който повлия на много хора за Христос чрез своите писания (особено чрез книгата *Небето*) и, още по-важно, чрез своя живот. Десет години след като написва *Небето*, той лежи на болнично легло пред операционната, очаквайки сърдечна операция. В известната Методистка болница на Мауо тази операция е рутинна. Джо очаква да се разхожда из коридорите на болницата след няколко дни.

Но не се случва така. Вместо това, часове по-късно, Джо преминава във вечността.

Обсъждане в групата

Ако трябваше да предадете последно послание на хора, които искате да продължат в християнската си вяра, на кого бихте говорили или писали? Какво бихте искали те да знаят? Къде бихте ги насочили за допълнителна подкрепа на тяхната вяра?

Лично размишление

Кой е бил духовна опора за вас – човек (може би библейски автор), който ви е помогнал да вярвате и да продължите да вярвате? Благодарете на Бога за този човек.

Второто писмо на Петър е едно от последните му творби. Петър знае, че в това писмо може да са последните му думи към читателите му. Затова той им напомня за източника на тяхната вяра и ги насочва към различни отправни точки, които могат да им помогнат да продължат да вярват.

Прочетете 2 Петрово 1:12-21.

1. Петър казва: *„Считам за правилно да ви напомня“* (стих 13). За какви хора и събития той напомня на читателите си (стихове 16-21)?
2. Каква отговорност изглежда Петър чувства към своите читатели (стихове 12-15)?
3. Кои фрази тук създават картина на виждането на Петър за смъртта?

На базата на тези фрази, как бихте описали отношението на Петър към смъртта?

4. Какви чувства бихте искали да имате, когато наближи моментът на вашата смърт?

5. Какво бихте могли да правите през живота си, за да се подготвите за „добра смърт“?

6. В стихове 16-18 Петър се позовава на преображението на Христос. Прочетете Матей 17:1-8. По какви различни начини това събитие показва величието на Христос?

7. Какво значение би имало за тези, които познават Петър, фактът, че неговите учения за Исус идват от „очевидци на Неговото величие“?

8. Какво означава за вас думите на Бога за Исус: *„Това е Моят Син, възлюбеният Ми; на Него благоволих. Слушайте Го!“* (Матей 17:5)?

9. Какво показват 2 Петрово 1:19-21 относно произхода и целта на Писанието?

10. По какви начини можете да покажете подходящо уважение към Писанието?

11. Петър не иска неговите читатели да бъдат толкова зависими от него, че тяхната вяра да се разпадне след неговата смърт. (Може би той е знаел, че някои нови вярващи зависят твърде много от други християни.) Затова тук Петър посочва единствената основа за истинска вяра: Исус Христос, както е разкрит в Писанието.

    На кого бихте искали да повлияете чрез вашата вяра през живота си и как бихте могли най-добре да го направите?

Молете се за тези, които ви дойдоха наум, докато размишлявахте върху горния въпрос. Помолете Бог да създаде възможности, които да доведат до споделена вяра. След това се подгответе да ги използвате.

Сега или по-късно

Петър казва, че читателите му трябва да обръщат внимание на пророците *„светилник, който свети на тъмно място, докато денят настъпи“* (стих 19). Прочетете и размишлявайте върху няколко пророка, които говорят за Христос. Благодарете на Бога за откритото там.

- Исая 40:1-11
- Исая 53:1-12
- Михей 5:2-5
- Захария 9:9
- Откровение 21:22—22:7

10. Кого да следвам?

2 Петрово 2

Съществува ли истина—наистина? Дали християнството е просто това, което искаме да бъде, или има основни истини във вярата, които правят всичко, което не съответства на тях, нехристиянско? В епоха, в която много хора смятат, че „добрата религия“ е всяко вярване, което носи утеха, апостол Петър възразява категорично: Някои вярвания са истинско християнство. А други вярвания са погрешни—и следователно изобщо не са християнски. Той призовава своите читатели да научат разликата.

Обсъждане в групата

Някои религии са почти християнски—но не съвсем. Кога и как сте се сблъсквали с едно от тези вярвания? Какви въпроси или притеснения предизвика този сблъсък във вас?

Лично размишление

Размислете върху източниците, които използвате, за да оформите своето разбиране за това, което е наистина християнско: Писанието, древни изповеди, символи на вярата и катехизиси, религиозни книги, духовни лидери? Оценете надеждността на тези източници, начина, по който ги избирате, на каква основа интерпретирате Писанието и какви предпазни мерки взимате, за да се предпазите от това да попаднете във форма на християнство, която не е истинска.

Помолете се за своите размисли.

Докато Петър продължава да подготвя своите читатели да запазят вярата си без него, той разглежда опасностите на ересите и „лъжливите учители“, които се опитват да отклонят християните.

Прочетете 2 Петрово 2.

1. Тази глава е като предупредителен сигнал по опасен път, водещ към ерес. Какви предупреждения откривате тук? (Вижте и 1:20-21.)

2. Защо лъжливите учители са опасни (1:20—2:3)?

3. Разгледайте стихове 4-9. Какво иска Петър неговите читатели да научат от тези старозаветни събития?

4. Как познанието на тези старозаветни събития може да ви помогне да издържите в среда, която се противопоставя на истинските учения за Бога?

5. Какви характеристики трябва да ни предупреждават, че се сблъскваме с лъжлив учител (стихове 10-19)?

6. Защо някои хора могат да бъдат привлечени от учители с тези характеристики?

7. В стих 19 се казва, че лъжливите учители могат да обещават свобода. Какви видове свобода може да изглеждат привлекателни за нови или неуверени християни?

8. Как тези „свободи“ могат да се превърнат в друга форма на робство?

9. Сравнете делото на Христос във 2 Петрово 1:1-4 със свободата и робството от стих 19. Как даръ, който Христос предлага, се различава от предложението на лъжлив учител?

10. Защо може да е по-добре един лъжлив учител никога да не е познал истината (стихове 20-22)?

11. Как можете да се предпазите от влиянието на лъжливи учители?

12. Какви предпазни мерки можете да предприемете, за да не станете самите вие лъжлив учител?

Молете се за някого, когото познавате, който се насочва към вяра, която не е напълно християнска.

Сега или по-късно

През 325 г. около триста християнски епископи се събират от най-отдалечените краища на тогавашния познат свят и се срещат в град Никея, намиращ се в днешна северозападна Турция. Някои от тези християни все още носят белези от преследване заради своята вяра. Целта им е да създадат ясно и кратко изложение на християнската вяра.

След няколко месеца внимателно изучаване на Писанието те създават Никейския символ на вярата, основно заявление, което остава фундаментална християнска истина както за протестантите, така и за католиците. Повечето ереси, когато се сравнят с Никейския символ, разкриват своята несъвместимост с християнството.

През следващите дни отделете време да размишлявате върху всеки ред от този документ, позволявайки на неговото пълно значение да проникне в душата ви. В молитва възхвалявайте Бога за самия Него, както е разкрит във вярата на тези древни християни.

Ние вярваме в Бога, Всемогъщия Отец,
Творец на небето и земята,
на всичко видимо и невидимо.

И в единия Господ Исус Христос,
единороднния Син Божий,
роден от Отец преди всички светове,
Бог от Бог,
Светлина от Светлина,
Истинен Бог от Истинния Бог,
роден, не сътворен,
единосъщен с Отец;
чрез Когото всичко бе създадено;
Който заради нас и нашето спасение слезе от небесата,
и се въплъти чрез Светия Дух от девицата Мария,
и стана човек;
и бе разпнат за нас при Понтий Пилат;
страда и бе погребан;
и на третия ден възкръсна според Писанията,
и се възнесе на небето,
и седна отдясно на Отец;
и отново ще дойде в слава,
за да съди живите и мъртвите;
и Неговото царство не ще има край.

И вярваме в Светия Дух,
Господа и Дарителя на живота,
Който изхожда от Отца и Сина;
Комуто се покланяме и Го славим наравно с Отца и Сина;
и Който е говорил чрез пророците;

Вярваме в една свята, вселенска и апостолска Църква;
изповядваме едно кръщение за опрощение на греховете;
и очакваме възкресението на мъртвите,
и живота в бъдещия свят. Амин.

—Никейски събор, 325 г.

II. Следващият огън

2 Петрово 3

Този свят ще свърши някога, по някакъв начин, както обещава Писанието. Понякога това обещание изглежда като заплаха, жестоко прекъсване на живот, изпълнен с надежди, които все още не са се осъществили. Но в други моменти, когато бедите надвисват и решенията ни се изплъзват, това обещание за край може да изглежда като дългоочаквано облекчение.

Обсъждане в групата

Ако трябваше да нарисувате картина (или да композирате музикално произведение) със заглавие „Краят на света“, какво бихте включили в него?

Лично размишление

Кога сте най-склонни да пожелаете светът да свърши? Защо?

Отнесете тези чувства и обстоятелства към Бога в молитва, като Го молите за облекчение.

Помолете за лечебна надежда—не само за бъдещия свят, но и за живота, който Той ви дава в този свят.

Последната глава от последното писмо на Петър говори за край — но край с надежда.

Прочетете 2 Петрово 3.

1. Ако бяхте един от ранните читатели на това писмо, кои идеи в тази глава биха привлекли вниманието ви?
2. В стих 4 се казва, че подигравателите ще питат: „Къде е това „пришествие“, което Той е обещал?“ Прочетете две от тези обещания в Йоан 14:1-3 и Деяния 1:6-11. Ако живеехте 30 или 40 години след смъртта и възкресението на Христос, какви въпроси бихте си задавали относно Неговото завръщане?
3. Какви въпроси си задавате сега?

4. Какви грешки ще направят подигравателите в последните дни (стихове 4-11)?
5. Какви причини посочва Петър за забавянето на завръщането на Христос?
6. Какви думи и фрази в този пасаж описват Деня на Господа?
7. Сравнете и противопоставете използването на огън и вода в този пасаж. Какво е значението на всяко от тях?
8. Обърнете внимание на въпроса от стих 11: „Какви хора трябва да бъдете?“ Какви отговори можете да намерите в останалата част на главата?
9. Защо животът по този начин може да ви подготви за описания тук Ден?
10. В този пасаж многократно се споменават думи за разрушение. С оглед на това, защо мислите, че Петър три пъти казва, че трябва да *„очакваме с нетърпение“* този ден и дори да ускорим неговото идване?
11. Ако Денят на Господа дойдеше през вашия живот, какво бихте искали да постигнете първо?

    В какво състояние бихте искали Бог да намери вашата работа?

    Вашите взаимоотношения?

    Вашия статус пред Него?

Молете се, благодарейки на Бога, че Той е владетел над всичко и че нищо (дори краят на света) не е извън Неговия контрол. Поканете Бога да ви подготви за срещата с Него — както и когато се случи.

Сега или по-късно

Прочетете Откровение 22, последната глава от Новия Завет. Представете си себе си в тази сцена и благодарете на Бога за онова, което откривате там.

Последната молитва в Новия Завет приканва завръщането на Исус с думите: *„Ела, Господи Исусе“* (Откровение 22:20). Ако можете да го направите искрено, произнесете тази молитва като своя собствена.

12. Изкривената съдба на изкривената вяра

Юда

През ноември 1978 г., в горска поляна в Гаяна, повече от деветстотин души се самоубиват, като изпиват напитка с цианид. Тези, които са твърде малки, за да действат сами, получават напитката от своите родители.

Клането в Джоунстаун предизвиква потрес сред всички християни — и с право — защото Джим Джоунс, който предписва тази „Бяла нощ“ на смъртта, някога се е представял за един от нас.

Обсъждане в групата

Как мислите, че хората могат да бъдат подмамени да приемат извратени версии на християнската вяра?

Лично размишление

Какво цените в християнската вяра?

Благодарете на Бога за мястото, което ви е дал в това тяло от автентични вярващи.

Книгата на Юда е подобна на 2 Петрово 2. Тя предупреждава за фалшиви учения и фалшиви вярвания.

Прочетете Юда.

1. Какви описания откривате тук за хората, които следват фалшива религия?
2. Какво разкриват първите два стиха за автора на това писмо и за хората, на които пише?
3. Какво можете да разберете за обстоятелствата на получателите на това писмо и за целта на Юда при неговото написване (стихове 3-4)?
4. Намерете колкото се може повече думи и фрази в това писмо, които описват *„определени хора“*, които *„тайно се вмъкнаха между вас“*.
5. Какви вреди биха могли такива хора да нанесат на общността на вярващите?
6. Защо може да е трудно да се устои на тяхното влияние?

7. Един от проблемите с тези лъжливи учители е, че те отричат *„Исус Христос, нашия единствен Суверен и Господ“* (стих 4). Разгледайте всяка дума от това име за Исус. Как вярата зад всяка от тези думи може да предпази християнина от отклоняване в теологическа заблуда?

8. Обърнете внимание на осем препратки към герои от еврейската история и литература в стихове 5-11. Каква изглежда да е целта на Юда при посочването на тези личности и събития?

9. Юда използва серия от шест метафори в стихове 12-13. Как всяка от тях илюстрира опасността от учители, които са изопачили Благовестието?

10. В лицето на този проблем Юда дава на своите читатели два набора от инструкции: *„спомнете си“* (стих 17) и *„изграждайте себе си“* (стих 20).

    Как спомнянето по начина, описан от Юда, би помогнало на вярващите да запазят съществените елементи на християнската вяра?

    Как изграждането на себе си според насоките на Юда (стихове 20-23) би ни помогнало да продължим да живеем в съответствие с нашата вяра?

11. Доксологията в стихове 24-25 често завършва християнски богослужения. Обърнете внимание на описанието на Божията сила и характер. Как група християни, обезпокоени от проникването на лъжливи учения в живота и доктрината, биха могли да почерпят смелост от тези думи?

12. Какви грешки във вярата и живота виждате като скрити опасности за днешните християни?

13. Как можете да защитите себе си и другите вярващи, чийто живот докосвате, от това да попаднат в тези грешки?

Молете се, като поискате Божията защита върху вашата вяра.

Сега или по-късно

Молете се или изпейте доксологията на Юда от стихове 24-25 като ваша собствена хвала към Бога.

Молете се или я изпейте отново, наслаждавайки се на благословението на Божията защита, сякаш тази доксология се произнася над вас.

Молете се съдържанието на това благословение за различни хора, като поставяте техните имена, докато молите Бога да запази тяхната вяра.

Бележки за водещия

„Достатъчна ти е моята благодат"

(2 Коринтяни 12:9)

Воденето на библейска дискусия може да бъде приятно и възнаграждаващо преживяване. Но то може да бъде и плашещо—особено ако никога досега не сте го правили. Ако се чувствате така, не сте сами. Когато Бог поиска от Моисей да изведе израилтяните от Египет, той отговори: *„О, Господи, моля Те, изпрати някой друг!"* (Изх. 4:13). Същото се случи със Соломон, Йеремия и Тимотей, но Бог помогна на тези хора въпреки техните слабости, и Той ще помогне и на вас.

Не е нужно да сте експерт по Библията или обучен учител, за да водите библейска дискусия. Идеята зад тези индуктивни изучавания е, че лидерът насочва членовете на групата да откриват сами какво казва Библията. Този метод на учене позволява на групата да запомни много повече от казаното, отколкото би запомнила от лекция.

Тези изучавания са създадени така, че да се водят лесно. Всъщност, потокът от въпроси през пасажа—от наблюдение към тълкуване и към приложение—е толкова естествен, че може да изглежда, че самите изучавания се „водят сами". Този наръчник за изучаване също е гъвкав. Можете да го използвате с различни групи—студентски, професионални, квартални или църковни. Всяко изучаване отнема между четиридесет и пет до шестдесет минути в групова среда.

Има някои важни факти, които трябва да знаете за динамиката на групата и насърчаването на дискусията. Следващите предложения трябва да ви помогнат да изпълните своята роля като лидер ефективно и с удоволствие.

Подготовка за изучаването

1. Помолете Бог да ви помогне да разберете и приложите пасажа в собствения си живот. Ако това не се случи, няма да бъдете готови да водите другите. Молете се и за различните членове на групата. Помолете Бог да отвори сърцата ви към посланието на Неговото Слово и да ви мотивира към действие.

2. Прочетете въведението към целия наръчник, за да получите общ поглед върху цялата книга и въпросите, които ще бъдат разгледани.

3. Когато започвате всяко изучаване, прочетете и препрочетете определения библейски пасаж, за да се запознаете добре с него.

4. Работете внимателно през всеки въпрос в изучаването. Отделете време за размисъл, за да прецените как да отговорите.

5. Запишете мислите и отговорите си, докато се подготвяте. Това ще ви помогне да изразите ясно разбирането си за пасажа.

6. Може да ви е полезно да имате подръка библейски речник. Използвайте го, за да намерите значенията на непознати думи, имена или места.

7. Помислете как можете да приложите Писанието в живота си. Помнете, че групата ще следва вашия пример при отговора на въпросите – те няма да навлязат по-дълбоко, ако вие не го направите.

8. След като завършите собственото си изучаване на пасажа, запознайте се с бележките за лидера за изучаването, което ще водите. Те са предназначени да ви помогнат в няколко аспекта:

   Първо, те разкриват целта, която авторът на наръчника е имал предвид при създаването на изучаването. Отделете време, за да помислите как въпросите работят заедно, за да постигнат тази цел.

   Второ, бележките предоставят допълнителна информация за фона или предложения за динамиката на групата относно различни въпроси. Тази информация може да бъде полезна, когато хората имат затруднения в разбирането или отговора на даден въпрос.

   Трето, бележките за лидера могат да ви предупредят за потенциални проблеми, които може да срещнете по време на изучаването.

9. Ако искате да си припомните нещо, споменато в бележките за водещия, направете си бележка под съответния въпрос в изучаването.

Водене на изучаването

1. Започнете изучаването навреме. Започнете с молитва, като помолите Бог да помогне на групата да разбере и приложи разглеждания пасаж.

2. Уверете се, че всеки в групата знае кой е текста, който ще се изучава. Насърчете хората да се подготвят предварително като прочетат текста, размишляват върху него и мислят какви въпроси ги вълнуват в тази връзка.

3. В началото на първото ви събиране обяснете, че тези изучавания са предназначени за дискусии, а не са лекции. Насърчете членовете на групата да участват. Въпреки това, не оказвайте натиск върху онези, които може да се колебаят да говорят през първите няколко сесии. Може да предложите следните насоки на вашата група:

   - Придържайте се към темата, която се обсъжда.
   - Отговорите ви трябва да се основават на стиховете, които са фокуса на дискусията, а не на външни авторитети като коментари или говорители.
   - Тези изучавания се фокусират върху конкретен пасаж от Писанието. Само в редки случаи трябва да се препраща към други части на

Библията. Това позволява на всички да участват в задълбочено изучаване на равни начала.

- Всичко казано в групата се счита за конфиденциално и няма да бъде обсъждано извън групата, освен ако не е дадено изрично разрешение.
- Ще се слушаме внимателно един друг и ще осигурим време за всеки присъстващ да говори.
- Ще се молим един за друг.

4. Прочетете или преразкажете въведението в началото на дискусията.

5. Всяка среща започва с въпрос за групова дискусия. Въпросът или дейността трябва да се използват преди четенето на пасажа. Той въвежда темата на изучаването и насърчава членовете на групата да започнат да разкриват своите позиции. Насърчавайте възможно най-много членове да участват и бъдете готови да стартирате дискусията със свой собствен отговор.

   Този раздел е предназначен да разкрие къде нашите мисли или чувства трябва да бъдат преобразени чрез Писанието. Ето защо е особено важно да не се чете пасажът преди да бъде зададен въпросът за дискусията. Пасажът може да повлияе на искрените реакции, които хората иначе биха дали, защото те естествено ще се стремят да мислят по начина, по който Библията представя нещата.

   Може да искате да допълните въпроса за групова дискусия със забавна игра, която ще помогне на хората да се почувстват по-комфортно.

   Също така може да използвате въпроса за личен размисъл с вашата група. Можете или да дадете време за мълчание, в което хората да отговорят индивидуално, или да го обсъдите заедно.

6. Нека член на групата (или няколко, ако пасажът е дълъг) прочетат на глас текста, който ще се изучава. След това дайте на хората няколко минути да прочетат пасажа отново наум, за да могат да го възприемат по-добре.

7. Първият въпрос обикновено е обзорен и има за цел накратко да представи пасажа. Насърчете групата да разгледа целия текст, но се опитайте да избегнете отклонения към въпроси или теми, които ще бъдат разгледани по-късно в изучаването.

8. Когато задавате въпросите, имайте предвид, че те са създадени да бъдат използвани точно както са написани. Можете просто да ги прочетете на глас или да предпочетете да ги изразите със собствени думи.

   Понякога може да е подходящо да се отклоните от ръководството за изучаване. Например, ако даден въпрос вече е бил отговорен, преминете към следващия. Или ако някой повдигне важен въпрос, който не е включен в ръководството, отделете време да го обсъдите, но се старайте да не позволявате на групата да се отклонява твърде много от основната тема.

9. Избягвайте да отговаряте на собствените си въпроси. Ако е необходимо, повторете или преформулирайте въпроса, докато стане ясен. Можете също така да посочите нещо от бележките за водещия, за да изясните контекста или значението. Ако групата забележи, че лидерът има

тенденцията да говори повечето време, тя бързо ще стане пасивна и мълчалива.

10. Не се страхувайте от тишината. Хората може да се нуждаят от време, за да обмислят въпроса, преди да формулират своите отговори.

11. Не се задоволявайте само с един отговор. Попитайте: „Какво мислят останалите?“ или „Някой има ли нещо допълнително?“, докато няколко души не дадат своите мнения.

12. Приемайте всички отговори. Опитвайте се да бъдете утвърждаващи винаги, когато е възможно. Никога не отхвърляйте даден отговор. Ако явно не съответства на текста, попитайте: „Кой стих те насочи към това заключение?“ или отново: „Какво мислят останалите?“

13. Не очаквайте всеки отговор да бъде насочен към вас. В началото това вероятно ще се случва, но с времето членовете на групата ще започнат да взаимодействат помежду си. Това е признак за здравословна дискусия.

14. Не се страхувайте от противоречиви теми. Те могат да бъдат много стимулиращи. Ако не успеете напълно да разрешите даден въпрос, не се обезкуражавайте. Продължете напред и го запазете в ума си за по-късно. Последващо изучаване може да доведе до неговото изясняване.

15. Периодично обобщавайте какво е казала групата относно пасажа. Това помага да се съберат различните идеи и да се осигури последователност в изучаването. Но избягвайте да проповядвате.

16. В края на библейската дискусия можете да дадете на членовете на групата време за тишина, за да работят върху идея от раздела „Сега или по-късно“. След това обсъдете какво сте преживели. Или можете да насърчите членовете на групата да работят върху тези идеи между срещите. Осигурете време, докато тече срещата, за да могат хората да споделят какво научават.

17. Завършете съвместното си време с разговорна молитва, адаптирайки предложението за молитва в края на изучаването според вашата група. Помолете Бог да ви помогне да следвате ангажиментите, които сте направили.

18. Завършете навреме.

Много допълнителни съвети и помощ можете да намерите в *How to Lead a LifeGuide Bible Study*, която е част от поредицата *LifeGuide Bible Study*.

Компоненти на малките групи

Една здравословна малка група трябва да прави повече от изучаване на Библията. Има четири основни компонента, които трябва да се вземат предвид при организирането на времето ви заедно.

Грижа. Малките групи ни помагат да растем в познанието и любовта към Бога. Библейското изучаване е ключът към осъществяването на това и е основата на вашата малка група.

Общност. Малките групи са прекрасно място за изграждане на дълбоки приятелства с други християни. Отделете време за неформално взаимодействие преди и след всяко изучаване. Планирайте дейности и игри, които ще ви помогнат да се опознаете. Прекарвайте време, забавлявайки се заедно—организирайте пикник или гответе вечеря заедно.

Поклонение и молитва. Вашето изучаване ще бъде обогатено чрез време, прекарано в прослава на Бога с молитва или песен. Молете се за нуждите на другите и следете как Бог отговаря на молитвите във вашата група. Помолете Бог да ви помогне да приложите наученото в изучаването.

Изходяща дейност. Обръщането към другите може да бъде практичен начин за прилагане на наученото и ще предпази групата ви от прекомерен фокус върху себе си. Организирайте поредица от евангелизационни дискусии за вашите приятели или съседи. Помогнете на възрастен приятел, като почистите неговия двор. Служете заедно в кухня за бедни или прекарайте ден, като помагате на някое социално служение в града ви.

Много допълнителни предложения и помощ във всяка от тези области могат да бъдат намерени в *Small Group Idea Book*. Информация за изграждане на малка група можете да откриете в *Small Group Leaders' Handbook* и *The Big Book on Small Groups* (и двете от *InterVarsity Press*). Прочитането на една от тези книги би било полезно за вас.

Лидерски бележки върху изучаванията

1. Чужденци в света. (1 Петрово 1:1-12).

Цел: Да оценим Божия дар на спасението.

Групова дискусия. Бъдете готови да започнете с по-лек разказ на история от личния си опит — за всеки случай, ако хората се нуждаят от няколко минути, за да си припомнят собствените си спомени. Но когато дадете на другите възможност, поканете ги да споделят и по-болезнени преживявания.

Основна тема в писмото на Петър е страданието, отчасти защото християните наистина не са „у дома си" в този свят. Във вечния смисъл ние не принадлежим на този свят. Така че усещането за отчуждение и страдание е естествено.

Въпрос 1. Използвайте този въпрос първо, за да се поставите на мястото на първоначалните читатели, и второ, за да разгледате общия тон и подробности на информацията, която Петър използва, за да насочи читателите си към основната част на писмото.

Въпрос 2. Използвайте този въпрос, за да разгледате по-детайлно стихове 1 и 2. Обърнете внимание, че читателите на писмото на Петър са „Божии избрани", което ги отделя от света; че те са „разпръснати"; че са „избрани", което вероятно поражда чувство на елитарност сред външни наблюдатели; че са избрани чрез „освещаващото" (отделящото) дело на Духа; че практикуват „покорство" към Исус Христос. Всичко това заедно създава „чужд" статус спрямо света.

Въпрос 4. Ако трябваше да схематизирате изречението, започващо от стих 3, ще откриете, че практически цялата информация в стихове 3-5 се основава на „новото раждане". Изберете цялата тази информация, но не спирайте само на

изреждането на фактите. Продължете, като разгледате как различните аспекти на новото раждане са свързани помежду си.

Въпрос 5. Потърсете отговори от стихове 3-9.

Въпрос 6. Ако водите група, помогнете на хората да отговорят, като преминете от общата дискусия за надежда сред страданието към конкретни въздействия върху тяхната настояща ситуация.

Въпрос 7. Почти всичко, което Петър казва в стихове 7-9, помага да се дефинира какво има предвид под истинска вяра—и нейните резултати. Използвайте този въпрос, за да анализирате внимателно тези стихове.

Въпрос 8. Ако сте в група, първо опитайте да получите поне един въпрос от всеки човек. След това оставете тези, които имат няколко въпроса, да допълнят списъка, докато почувствате, че сте обхванали темата.

Въпрос 12. Отговорите на този въпрос предоставят основа за финалния въпрос, така че бъдете задълбочени.

Въпрос 13. Ако отговорите идват бавно, разгледайте различните аспекти на спасението, разкрити в 1 Петрово 1:1-12, и след това помислете как спасението докосва нашата собствена ситуация.

2. Призвани да бъдем различни. (1 Петрово 1:13-25).

Цел: Да откликнем на Божия дар на спасението чрез свято подражание на Исус.

Въпрос 2. Помогнете на групата да открие петте заповеди в стихове 13-16. Пълното им дефиниране може да отнеме часове, затова се придържайте към кратки и ясни определения.

Въпрос 4. Обсъдете първия въпрос накратко, за да подготвите контрастна основа за втория въпрос.

Въпрос 6. Вашата група трябва да разгледа следните минали събития, отбелязани в пасажа:

- „Бяхте изкупени“ (стих 18)
- „празният начин на живот [беше] предаден на вас“ (стих 18)
- „Той бе избран преди създаването на света“ (стих 20)
- „бе разкрит“ (стих 20)
- „вярвате“ (стих 21)
- „Бог ... възкреси Го от мъртвите и Го прослави“ (стих 21)

Всяко от тези събития от миналото е повлияло на настоящото състояние на онези, които са получили писмото на Петър.

Въпрос 7. Първо обсъдете условията, изложени в стихове 21 и 22. След това, ако времето позволява, добавете други условия, разкрити досега в писмото на Петър.

Въпрос 9. Таблица може да помогне за разбирането на този контраст. Ето как би изглеждала тя:

Временно	**Вечно**
всички хора (стих 24) цветята (стих 24) тревата (стих 24) човешката слава (стих 24)	новото раждане (стих 23) Божието слово (стихове 23, 25)

Въпрос 10. Сравнете стихове 10, 12 (от предишното изучаване), 23 и 25, за да разберете по-добре логическата нишка на разсъжденията на Петър.

Тези стихове проследяват изкупителното дело на Бога още от времето на пророците, които търсеха информация за идването на Христос — но самите те не го преживяха. Те „служиха“ на вярващите от епохата на Петър чрез това, че ги подготовяха.

Това беше част от „нетленното семе“, представено на новата християнска църква—„словото“, което Петър проповядваше.

Помогнете на групата внимателно да разгърне тези теми.

3. Искам ли да порасна? (1 Петрово 2:1-12).

Цел: Да копнеем за духовен растеж.

Групова дискусия

Хората в групата ви може да си спомнят смешни примери от този тип или по-сериозни случаи. Един възрастен „Питър Пан“ е само бледа сянка на истински зрял човек.

И все пак много от нас са искали да направят кълбо сред пролетната трева — а някои дори са го направили!

Възможни допълнителни въпроси:

- По какви начини би било изкушаващо да следваме подхода към живота на Питър Пан?
- Какво се случва, когато човек отказва да порасне?
- Защо някои християни съзнателно ограничават своя духовен растеж?

Въпроси за дискусия

Въпрос 1. Този въпрос трябва да доведе до още един преглед на пасажа. Обърнете внимание на характеристиките, които възпрепятстват духовната зрялост в стих 1.

Отбележете също, че нашата зрялост започва с Бога — Той ни избира (стих 4).

Последствията от това, че сме избрани от Бога, стават по-ясни във взаимоотношенията ни с другите вярващи, както е описано в стихове 9-10, и се проявяват по начини, които насочват към вечна перспектива (стихове 11-12).

Ако ви е нужна поясняваща насока, можете да попитате: *„Какви сили виждате в този пасаж, които водят човек към духовна зрялост?“*

Въпрос 2. Не се задоволявайте само с изброяване на греховете, споменати в стих 1. Обсъдете как всеки от тях разрушава християнските взаимоотношения. Повечето църкви и семейства предоставят достатъчно примери от реалния живот.

Въпрос 3. Глаголите, съдържащи се в тези стихове, ще помогнат на групата да мисли за подходящи действия. Хората трябва да забележат фрази като „отхвърлете“, „вкусете“ (сравнено с „жадувайте“) и „пораснете“.

Те също могат да отбележат естествения процес, който тези глаголи изразяват—сякаш израстването е най-нормалното нещо.

Въпрос 4. Помолете групата да започне обсъждането на тези въпроси с фрази от пасажа. (Групата трябва да открие няколко фрази, представящи двата противоположни възгледа.)

След като хората отбележат тези фрази, те могат да започнат да обсъждат различните последици от вярата и неверието.

Стих 8 може да породи въпроса: *„Означава ли това, че Бог предопределя някои хора да бъдат вечно изгубени?“*

The New Bible Commentary дава следния предпазлив отговор: *„„Предопределени“ не означава непременно повече от това, че онези, които не се покоряват на Божието слово—писано и живо—неминуемо ще открият, че вместо да бъде техният основен камък, Христос ще бъде пречка пред тях и рано или късно ще ги накара да се спънат и паднат.“*

Въпрос 5. Докато групата се опитва да опише типа хора, отразени в тези стихове, тя ще открие общностен аспект.

Ключови фрази включват „духовен дом“, „свято свещенство“, „жертви“ (характер, отдаден на даване), „приемливо“ (подразбира покорство към Бога), „ценен“ (говори за отношение на поклонение).

Докато дискусията напредва, групата трябва да разшири тези термини—и други от стихове 4-8—с примери от съвременния живот.

Ако е нужен допълнителен въпрос, попитайте: *„Какво искате да виждате у другите християни?“*

Въпрос 6. Какво е „царско свещенство“?

The New Bible Commentary посочва, че през цялата старозаветна история съществува разделение между царските и свещеническите функции.

Всъщност цар Саул получава строго осъждане от Самуил, когато се опитва да съчетае двете роли (1 Царе 13:5-15).

Но вярващите в Христос са и царе, и свещеници пред Бога.

Въпрос 8. Разгледайте какво сме заедно, както и какво вършим.

4. По Неговите стъпки (1 Петрово 2:13—3:7).

Цел: Да следваме примера на Христос за покорство и да балансираме това с отговорно действие за промяна.

Въпрос 1. Покорство към правителството, към господарите и към съпрузите са очевидните отговори. Обърнете внимание също, че Исус се покори на онези, които причиниха Неговото страдание. Тези четири точки формират основната структура на изучаването.

Въпрос 2. Намерете четири или пет причини в текста.

Въпрос 4. Гръцката дума, преведена тук като „роб“, включва и наемни слуги.

Въпрос 5. Отбележете няколко прилики между страданието на роб в стихове 18-20 и страданията на Исус в стихове 21-25.

Въпрос 7. Позволете няколко мига на тишина, за да могат хората да прочетат и молитвено размислят върху текста, преди да продължите с въпроса.

Въпрос 8. Покорството на жената едва ли звучи прогресивно в днешното общество. Всъщност, вероятно ще накара много съвременни жени—омъжени или не—да се противопоставят. Няколко наблюдения от текста могат да помогнат за по-добро разбиране:

Забележете думите „по същия начин“ в стих 1. Те вероятно се отнасят към действията на самия Христос в 2:23—*„Той повери Себе Си на Онзи, който съди справедливо.“* Исус е Бог, но като прие човешки образ, стана податлив на страдание и повери Себе Си на Своя Отец. По подобен начин жената днес поверява себе си на съпруга си в своите брачни обети. Тя предава част от правата и свободите си на грижата на съпруга си. Но заповедта за покорство не допуска емоционално или физическо насилие:

Павел забранява такъв вид отношения в инструкциите си към съпрузите (3:7). Той заповядва на мъжете да „уважават“ своите съпруги. Да ги отнасят като „сънаследници на Божия дар на живота“. В християнските бракове покорството и уважението трябва да вървят ръка за ръка. Съпругът, който уважава жена си, не я прави безлична подчинена. А жената, която изисква уважение, няма да допусне да бъде пренебрегвана.

5. . Ако живея правилно, защо боли толкова много? (1 Петрово 3:8-22).

Цел: Да намерим надежда в Христос въпреки страданието.

Групова дискусия: Много дълги книги са написани в опит да отговорят на този въпрос, но хората продължават да се борят с него, особено когато самите те страдат. Обмислете първо да обиколите кръга на вашата група, като помолите всеки човек да даде своят най-добър отговор на въпроса с две изречения. След това обсъдете последиците от това, което сте казали.

Темите трябва да включват различни аспекти, например: Какво означава „добър“? (Наистина ли някой от нас е добър според Божиите стандарти за праведност?)

Вероятно ще засегнете и природата на Бога, целите на страданието, естеството на свят, замърсен от човешкия грях, Божията сила и любов, както и Неговото провидение.

Ако искате да подходите по-лично, а не теологично, попитайте: *Кога сте виждали лоши неща да се случват на човек, който просто се опитва да прави правилното? Каква бихте искали да бъде вашата реакция, ако това се случи с вас?*

Въпрос 1. Използвайте този въпрос, за да проучите пасажа, като потърсите споменавания на праведен живот и също на страдание. Не отделяйте твърде много време за връзката между двете на този етап. По-късните въпроси ще ви помогнат да формирате тези връзки.

Въпрос 2. Намерете около десет подходящи фрази.

Въпрос 3. Отговорите се намират в стихове 9-12.

Въпрос 9. Вижте особено стих 18. Откриващата фраза „защото Христос“ служи като централна точка в пасажа. Когато страдаме заради доброто, ние не страдаме сами. Христос направи същото и то за наше добро.

Сравнете делото на Христос, както е описано тук, с начина на живот, който Петър насърчава за вярващите: *„Праведният заради неправедните“* показва, че страданието на Христос не беше заслужено. *„Да ви доведе при Бога“* говори за безкористността на Неговото страдание. Беше насочено към другите.

Въпрос 10. Апостолският символ на вярата включва описание за Исус: *„Той слезе в ада.“* Тази фраза идва от този библейски текст, наред с няколко други. Стихове 19-20 повдигат въпроса: Къде отиде Исус и с кого говори, когато *„проповядва на духовете в затвора“*?

Библейските учени представят много възможни интерпретации:

- Исус проповядва на умрелите преди Неговото идване на земята, давайки им шанс да чуят, покаят се и повярват.
- Исус проповядва на падналите ангели, които са се присъединили към Сатана. Той обявява победата си над тях—и триумфа си над смъртта.

Може да видите и други възможни обяснения; просто се уверете, че пасват на информацията в текста и неговия контекст.

Въпрос 11. Християните имат различни гледни точки за кръщението. Ако водите група, бъдете сигурни, че уважавате вярванията на присъстващите християни, свързани с кръщението .

Също така имайте предвид, че за да изградите пълно богословие за кръщението, трябва да интегрирате всички библейски препратки по темата. За целите на разбирането на този конкретен пасаж, използвайте всичката информация в стихове 21 и 22, за да разгледате символиката и значението на кръщението според Петър. Например, ще трябва да разгледате как потопът от епохата на Ной символизира християнското кръщение. Потопът и смъртта на Христос подчертават Божието осъждение на греха. Но всяко от тях също донесе нов живот. Ритуалът на кръщението съединява тези две теми — осъждение и избавление.

Въпрос 12. Качествата на Исус, които могат да помогнат да осмислим страданието, се появяват в стихове 15, 18 и 21-22.

Използвайте този въпрос, за да насърчите групата към надежда заради Исус. Ако искате по-личен допълнителен въпрос, попитайте: *„Кое е едно решение, което сте взели през последните месеци, за което сте очаквали, че ще донесе някаква форма на страдание? Какво се случи? Какво научихте от преживяването?“*

6. Християни в риск (1 Петрово 4)

Цел: Да подготви християните да издържат страдание заради вярата си.

Групова дискусия и личен размисъл: Изследвайте въпроси относно Бога, света или вярата. Запишете вашите въпроси, тъй като ще ги използвате отново при въпрос 12.

Въпрос 2. Използвайте този въпрос, за да разгледате по-внимателно главата.

Въпрос 3. Помислете за конкретни напрежения между „злите човешки желания“ и „Божията воля“.

Въпрос 4. Кои са „онези, които сега са мъртви“ в стих 6? Това ли са хората, на които Исус проповядва в 3:19? Или са онези, които са чули и приели благовестието, но по-късно са починали?

Дейвид Х. Уитън, пишейки в The New Bible Commentary, предпочита втория вариант, казвайки: *„Тези, които са умрели (мъртвите), може да бъдат съдени по плът като хора, чрез страдание и физическа смърт, но, понеже благовестието им бе проповядвано (докато бяха живи), когато откликнаха, те сега живеят в Духа като Бога.“* (стр. 1245).

С други думи, живото тяло не е всичко, което има значение в живота.

Въпрос 6. Групата ви трябва да открие шест инструкции в този текст:

- Християните трябва да бъдат „разсъдливи“ и „самообладани“ (стих 7).
- „Да се обичат дълбоко“ (стих 8).
- „Да проявяват гостоприемство“ (стих 9).
- Да използват дарбите, които Бог им дава (стих 10).
- Да говорят и служат като Божии представители (стих 11).

Въпрос 7. Обърнете внимание на конкретните причини за тези практики в стихове 7 и 8, както и на лични идеи относно тяхната практичност.

Въпрос 8. Ако имате нужда от допълнителен въпрос, попитайте: *„Как бихте могли по-добре да се присъедините към тези ранни християни и да извършите собствени дела на служене и учене „така че във всичко Бог да бъде прославен чрез Исус Христос“?“* (Обмислете вашата работа във вашата професия, дом, църква, общност.)

Въпрос 9. Намерете десет или повече отговора в тези стихове.

Въпрос 10. Разширете дискусията на този етап. Отговорите може да идват от текста или личния опит, от ранната християнска епоха или от днес.

7. Грижи в трудни времена (1 Петрово 5).

Цел: Да изградим взаимоотношения с Бога и Неговите хора по начин, който помага да устоим на Сатана по време на страдание.

Въпрос 1. Използвайте този въпрос, за да проучите главата.

Въпрос 3. Ако имате нужда от допълнителна информация за началото на службата на старейшините в ранната църква, вижте Деяния 14:23, 15:2 и 20:17.

Въпрос 6. Обърнете внимание, че текстът говори за Бога, другите вярващи и *„вашия враг – дявола“*. Всички християни трябва да развият подходящ отговор към всеки от тях.

Въпрос 7. Намерете около шест инструкции в тези стихове.

Въпрос 8. Думите „че“ или „защото“ (или контекст, който ги подразбира) подават знак, че след тях идва причина за заповедта. Не пропускайте стихове 10 и 11.

Въпрос 10. Използвайте цялата глава, за да обмислите подходящи взаимоотношения както с другите християни, така и с Бога. Разгледайте също очакването за опозиция от Сатана—и как трябва да му отговорите. Обърнете внимание как укрепените отношения с Бога и Неговия народ ви помагат да устоите на общия враг.

Въпрос 11. Намерете около десет фрази, които отговарят на този въпрос. Стих 13 споменава *„тази, която е във Вавилон“*. Коя е *„тя“*? И къде се намира Вавилон? Съществуват различни обяснения:

1. Древният град Вавилон в Месопотамия.
2. Римски гарнизонен град в Египет, който днес се нарича Кайро.
3. Рим.

„Тя“ вероятно означава църквата, но думата може да се отнася и за съпругата на Петър, спомената в Марко 1:30 и 1 Коринтяни 9:5. The New Bible Commentary предпочита интерпретацията, че църквата в Рим изпраща поздрави към читателите на писмото на Петър.

8. Дългият път към Дома (2 Петрово 1:1-11).

Цел: Да насърчи библейски баланс между познание, вяра и благочестив живот.

Въпрос 1. Намерете нещо, което отговаря на този въпрос във всеки стих като започнете от 3-ти и продължите до 11-ти.

Въпрос 2. Вашата група трябва да открие шест или осем отговора.

Въпрос 3. Обърнете внимание на употребата на предлога „чрез“ в стихове 1-2.

Въпрос 5. Бъдете сигурни, че разглеждате и двата аспекта на въпроса.

Въпрос 6. Намерете четири отговора в стихове 2-4.

Въпрос 10. Този въпрос е предизвиквал размисли сред честни, вярващи в Библията християни в продължение на векове. Ако членовете на вашата група

не принадлежат към една и съща деноминация, вероятно ще има разлика в техните интерпретации на стих 10.

Това разделение изпъква особено по време на Реформацията. Джон Калвин следва Августин, вярвайки, че Бог дава Своята благодат на някои хора, които са напълно греховни и неспособни да отговорят сами, като по този начин ги призовава и избира за спасение. *„За Калвин, предопределението била доктрина на утеха и увереност и трябвало да освободи християнина от болезнено самонаблюдение или отслабваща несигурност."* (*Sinclair B. Ferguson and David F. Wright, eds., New Dictionary of Theology*, стр. 527).

Якоб Арминий, холандски реформатор от XVII век, не се съгласява. Той казва, че Бог знае всичко, следователно знае кой ще избере да Го следва. Така *„призвание"* и *„избор"* се отнасят за онези, които Бог предварително знае, че ще Му откликнат. Джон Уесли и много църкви от неговото наследство следват тази интерпретация.

По-късен глас в дебата е Карл Барт. Той вярва, че Исус Христос е преживял и избиране, и осъждение за цялото човечество. (Информацията е събрана от New Dictionary of Theology.)

Днес повечето християни интерпретират 2 Петрово 1:10 под влияние на някоя от изброените школи, защото нашите църкви произлизат от тези богослови. С почти две хилядолетия дебати по този въпрос, малка група едва ли ще го разреши за десет минути! Насърчете дискусия относно възможните значения на текста.

Генерирайте уважение към различни гледни точки, като се уверите, че нито една не противоречи на информацията в пасажа. След това продължете към финалните (и по-практични) въпроси на изучаването.

Въпрос 11. Обърнете се към стихове 5-9 за влиянието върху живота на човек и към стих 11 за влиянието върху бъдещето. Черпете идеи от изучаването през целия пасаж, докато се опитвате да ги вградите в своите собствени индивидуални цели.

9. Ако трябва да умра... (2 Петрово 1:12-21).

Цел: Да живеем и споделяме вярата по начин, който ни подготвя за удовлетворяваща смърт.

Въпрос 3. Разгледайте такива фрази като: *„шатрата на това тяло", „да я оставя", „моето отпътуване", „скоро... както нашият Господ Исус Христос ми е дал да разбера".*

Въпрос 6. Използвайки стихове от 2 Петрово и Матей, би трябвало да откриете осем или десет отговора.

Въпрос 7. В стих 16 Петър се позовава на *„хитро измислени истории"* на мнозина религиозни учители. Това са митове, създадени в подкрепа на еретични учения. Петър разглежда тези учения по-подробно във 2 Петрово 2:1-3.

Въпрос 9. Стих 19 е труден и е предмет на различни преводи и интерпретации. Проблемни фрази включват значението на: *„по-сигурно", „светилник", „тъмнина", „денят", „утринната звезда", „във вашите сърца",*

Вероятно този стих свързва няколко основни концепции в писмото на Петър: Описанието на величието на Христос, високата оценка на пророчеството в Писанието и надеждата му за завръщането на Христос, което той разглежда по-подробно в глава 3

The New Bible Commentary разглежда този стих подробно. Според неговото обяснение на всяка фраза, разширеният превод би изглеждал така: *„Тези събития от живота на Исус ни улесняват да вярваме в пророчествата, че Той ще се върне. Трябва да им обърнем внимание, защото Писанието е като светилник, който свети в свят, който е тъмен без присъствието на Исус. Но Исус ще се върне. И този ден ще дойде като зора — с Исус като Утринната звезда, която носи светлина и радост в сърцата ви.“*

10. Кого да следвам? (2 Петрово 2).

Цел: Да разпознаем опасностите на лъжливите учения.

Въпрос 1. Използвайте този въпрос за бърз преглед, а не за задълбочен анализ. Последният ще се развие с напредването на изучаването.

Въпрос 2. Намерете шест или повече отговора в тези стихове. Обърнете специално внимание на думите в стих 1: *„отричащи Господа Владетеля, Който ги купи.“*

Терминът *„Господ Владетел“* най-често се използва за Бог, но тук Петър го използва за Христос, което е утвърждение на Неговото божественост. Посочвайки, че лъжливите учители отричат *„Господа Владетеля, Който ги купи,“* Петър също предупреждава читателите, че това е основен знак за лъжливи учения. Дори днес, сектите почти винаги се различават от християнската вяра именно в сферата на личността и делото на Исус Христос.

Въпрос 3. Намерете общите елементи в трите истории и обърнете внимание на употребата на думите *„ако“* и *„тогава“*. Забележете трикомпонентното обобщение, започващо с думата *„тогава“* в стих 9.

Въпрос 5. Намерете около двадесет характеристики на лъжливите учители в тези стихове.

Кой е Валаам (споменат в стихове 15-16)? Историята на Валаам се появява в Числа 22—24 и 31:1-16. Петър тълкува действията на Валаам като егоистични—опит да промени Божието послание за лична изгода. Макар че Валаам изглежда сравнително невинен в глави 22—24, глава 31 показва, че в крайна сметка той се присъединява към мадиамците—врагове на Божия народ.

Въпрос 10. Ако имате нужда от допълнителен въпрос, попитайте:

- *„Как лъжливите учители са засегнати от собственото си отпадане от вярата?“*
- *„Как са засегнати техните последователи?“*

Стихове 20-22 пораждат няколко трудности в интерпретацията: Към кого е адресирано предупреждението? Към лъжливите учители? Или към онези, които могат да бъдат заблудени от техните учения? Учените не са единодушни.

J. N. D. Kelly твърди, че предупреждението се отнася за слабите вярващи, които са подведени от лъжливите учители. Според него стиховете подчертават щетите,

които лъжливите учители могат да нанесат на своите последователи. Като допълнително доказателство, той посочва силното предупреждение в Евреи 6:4-6. (*A Commentary on the Epistles of Peter and Jude*, Thornapple Commentaries).

Но Майкъл Грийн (*The Second Epistle of Peter and the Epistle of Jude*, Tyndale New Testament Commentaries) и Дейвид Х. Уитън (*New Bible Commentary*) възприемат различен подход. Те (заедно с автора на това изучаване) твърдят, че предупреждението е насочено към самите лъжливи учители. Като доказателства посочват:

- Лъжливите учители са основната тема на цялата глава, така че тази интерпретация не прекъсва логическата нишка.
- Стихове 20-22 разширяват описанието на поробването към развала, дадено в стих 19.
- Стих 1 предполага, че лъжливите учители някога са били истински вярващи, така че наистина са *„избягали от покваряването на света чрез познание на Господа“* (стих 20).
- *„Свещената заповед“* се отнася до Великото поръчение на Христос в Матей 28:17-20, а лъжливите учители злоупотребяват и изопачават това поръчение.

Въпреки това, щетите, които учителите причиняват, вероятно са основният акцент в предупреждението. Петър не споменава Божия съд над тези учители или тяхното вечно състояние. Когато той казва: *„За тях би било по-добре да не са познали пътя на правдата.“,* вероятно има предвид близките отношения с другите вярващи, които първоначалната вяра на тези лъжливи учители им е предоставила—и щетите, които са причинили поради тази възможност.

11. Следващият огън (2 Петрово 3).

Цел: Да се подготвим за завръщането на Христос.

Групова дискусия: За да насърчите членовете на групата да се включат, можете да ги попитате как тяхното произведение на изкуството отразява техните мисли и чувства за края на света.

Въпрос 1. Прегледайте информацията в пасажа. Обърнете внимание, че Петър свързва своето послание с пророците от Стария Завет, думите на Христос, другите апостоли, включително апостол Павел. (Въпреки малкото закачливо коментарче за трудността на Павел, Петър всъщност дава статут на Писание на писмата на Павел.)

Петър също споменава цели, като: *„здраво мислене“* (стих 1), *„да не бъдем увлечени в заблуда“, „да не падаме“, „да растем в благодатта и познанието на Исус“.*

Опитайте се да поставите себе си на мястото на ранните читатели на Петър и да си представите какво би привлякло вниманието им и защо.

Въпрос 4. Намерете информация в стихове 4-5 и 7.

Въпрос 5. Вижте стихове 8-9 и 15. Ако имате нужда от допълнителен въпрос, попитайте: *„Защо това забавяне може да се разглежда като акт на Божията милост?“*

Стих 9 *„е бил цитиран като аргумент за универсализъм: всъщност учи обратното. Ясният смисъл е, че след Второто пришествие, което ще доведе до Христовия съд, няма да има допълнителна възможност за покаяние, и затова Бог в Своята милост дава на хората възможно най-много време, за да се покаят.“* (New Bible Commentary, стр. 1257).

Въпрос 7. Изследвайте всяко използване на огън и вода в цялата глава.

Въпрос 8. Намерете отговори в стихове 11, 12, 15, 17 и 18.

Въпрос 11. Ако водите група, не очаквайте някой да отговори на всички части на въпроса и да доминира разговора. Вместо това насърчете всеки човек да отговори на някакъв аспект от въпроса.

Допълнителни описания на последните времена в Новия Завет:

- Матей 24
- Марко 13
- Лука 17:26-37
- Деяния 2:4-21
- 1 Коринтяни 15
- 1 Солунци 4:13—5:5
- Откровение 1:4-8; 20:11—22:21

12. Изкривената съдба на изкривената вяра (Юда)

Цел: Да станем бдителни спрямо изопачаванията на християнския живот и вяра.

Въпрос 2. Намерете поне шест отговора в тези стихове. Кои бяха Яков и Юда? Матей 13:55 и Марко 6:3 ги споменават (заедно с Йосиф и Симон) като братя на Исус. Според Йоан 7:5, братята на Христос не са вярвали в Него през живота Му, но поне тези двама са станали Негови последователи след смъртта Му.

Яков става лидер в ранната църква. Виждаме го в действие в Деяния 12:17, 15:13 и 21:18; 1 Коринтяни 15:7; Галатяни 1:19 и 2:9, 12. Юда се появява само в тази книга, с изключение на евентуално 1 Коринтяни 9:5. Интересно е, че докато Юда твърди, че Яков му е брат, и двамата се наричат *„слуги на Исус“*.

Въпрос 4. Намерете до шестнадесет характеристики в стихове 4, 8-10, 16 и 19. Ако изследвате метафорите в стихове 12-13, ще откриете още шест характеристики, но ще ги разгледате по-задълбочено във въпрос 9.

Въпрос 7. Помогнете на групата да анализира всяка дума в заглавието. Докато групата обсъжда това изповядване за Исус, трябва да стигне до следните дефиниции:

- **Исус**: Историческата личност, родена, живяла и умряла в Палестина.
- **Христос**: Обещаният Месия, Който е изпратен като изкупител на евреите чрез Стария Завет.

- **Наш**: Определя чувство за принадлежност—Той е наш; ние Го познаваме, обичаме и Му служим.
- **Единствен**: Никое друго същество на небето или на земята не отговаря на тази позиция.
- **Суверен**: Исус управлява цялото небе и земя, хората и съществата, миналото, настоящето и бъдещето.
- **Господ**: Той е моят Владика. Аз Му служа и Му давам всичко, което имам и всичко, което съм. Изпълнявам Неговата воля. Позволявам Му да ме ръководи.

Въпрос 8. Не отделяйте прекалено много време за дискусия върху тези исторически личности. Просто съберете същността на това, защо Юда се позовава на тях и преминете нататък. Тези герои се появяват в различни части на Стария Завет и в няколко апокрифни книги.

За допълнително изследване можете да разгледате:

- Изходът на евреите от Египет (*Изход 12:31—14:31*)
- Падналите ангели (*Битие 6:1-4* и няколко апокрифни книги)
- Содом и Гомор (*Битие 18—19*)
- Михаил и Моисей (*The Assumption of Moses*—апокрифна книга)
- Каин (*Битие 4:1-16*)
- Валаам (*Числа 22—24*)
- Корей (*Числа 16*)
- Енох (*Битие 5:1-18* и апокрифната книга на Енох)

Въпрос 10. Групата трябва да изброи и да обсъди начините, по които Юда съветва вярващите да изграждат себе си:

- Да се молим в Святия Дух (*стих 20*)
- Да се пазим в Божията любов (*стих 21*)
- Да бъдем милостиви към тези, които се съмняват (*стих 22*)
- Да извличаме хора от огъня (*стих 23*)
- Да проявяваме милост, примесена със страх (*стих 23*)

Задръжте толкова дълго, колкото е необходимо, върху втората част на този въпрос. Ще ви е нужна задълбочена размисъл, за да отговорите на въпрос 13.

Въпрос 13. Предишните ви дискусии върху въпроси 7, 10 и 11 трябва да осигурят основата за по-личните отговори на този въпрос.

Каролин Найстром *е независим писател, живеещ в Сейнт Чарлз, Илинойс. Тя е написала повече от седемдесет ръководства за библейски изучавания и книги за възрастни и деца.*